

1. Коротка характеристика ліцею: структура, контингент учнів, склад педагогічного колективу, якість освіти

19 травня 1991р. засновано ТОВ «Загальноосвітній навчальний заклад «Київський ліцей бізнесу» як інноваційний заклад освіти для навчання, виховання й підготовки учнівської молоді, здібної до управлінської та організаторської діяльності, «агентів розвитку» незалежної України. Засновниками ліцею як товариства з обмеженою відповідальністю є Шевченківська районна у м. Києві державна адміністрація та Університет економіки та права «КРОК».

Місія ліцею – ініціювати освітні й соціальні перетворення, сприяти кожному учаснику освітнього процесу в особистісному розвитку і розкриттю інтелектуального, творчого і лідерського потенціалу в ім'я людини, громади, суспільства.

Мета діяльності – розвиток здорової і самодостатньої особистості, здатної до лідерства у професійному і громадському житті шляхом впровадження сучасних педагогічних і бізнес-технологій, ефективного партнерства й інноваційного освітнього простору.

Наші цінності: освіта, здоров'я, відкритість, відповідальність, лідерство.

- **Освіта:** навчальна активність – шлях до пізнання і вдосконалення. Наші ліцеїсти вміють вчитися і розуміють важливість освіти впродовж життя.
- **Здоров'я** – основний капітал людини, фізична активність - шлях до здорового і щасливого життя. Наші ліцеїсти фізично розвинені, вміють робити правильний вибір і ведуть здоровий спосіб життя.
- **Відкритість** - шлях до співпраці та розвитку. Наші ліцеїсти впевнені в собі, вміють вибудовувати діалог, співпрацювати з людьми різних поглядів і культур, застосовувати нові технології комунікації та навчання.
- **Відповідальність** – шлях до усвідомлення суті та значення діяльності, її наслідків для суспільства і соціального розвитку. Наші ліцеїсти свідомо ставляться до вимог суспільної необхідності, обов'язків, норм і цінностей. Кожен відповідає за свої слова і вчинки.
- **Лідерство** – ключ до особистісного успіху та перетворення світу. Наші ліцеїсти здатні до управлінської діяльності, готові приймати рішення за цілу групу людей та вести її до поставленої мети.

Наші принципи: свобода, самостійність, співпраця, діяльність, якість.

Місія, цінності і принципи узагальнюються нашому кредо: Лідер – у кожному!

Ліцей є визнаним інноваційним закладом загальної середньої освіти:

- у 2013-2018 рр. педагогічний колектив здійснював науково-дослідну роботу та отримав статус експериментального навчального закладу Всеукраїнського рівня (Наказ МОН України №1545 від 4.11.2013р.) з формування інформаційної компетентності учнів та вчителів;
- ліцей є школою-лабораторією Інституту педагогіки Національної Академії педагогічних наук України;
- ліцей є базовим навчальним закладом для практичного навчання за магістерською спеціальністю «Управління навчальним закладом» Університету «КРОК».

За результатами державної атестаційної експертизи ліцей двічі у 2004 та 2014 роках визнаний атестованим з відзнакою.

Головне завдання педагогічного колективу – створювати збагачене освітнє середовище, такі навчальні ситуації, такі умови, які формують і розвивають у ліцеїстів життєві компетентності, здатність до лідерства, спроможність успішно діяти і досягати успіху в різних сферах особистої, суспільної та підприємницької діяльності. Для вирішення цього завдання використовуються як традиційні форми педагогічної взаємодії, так і

ефективні педагогічні технології, форми й методи бізнес-освіти, інструменти особистісного розвитку, які й складають основу підготовки ліцеїстів до управлінської діяльності.

Склад педагогічного колективу:

У 2018-2019 н.р. з ліцеїстами працювали 34 педагогічних працівників та 12 осіб адміністративно-технічного персоналу. Серед них:

- 1 доктор наук (директор Паращенко Л.І., доктор наук з державного управління);
- 8 кандидатів наук (Паращенко Л.І., Теппер Ю.М., Одарчук К.М., Хорошенко А.П., Рибак І.В., Твердохліб І.А.) мають науковий ступінь кандидата педагогічних наук; Момот Н.М. – ступінь кандидата філологічних наук);
- 11 вчителів вищої категорії (Андруховець П.М., Кімлик Т.В., Грекова О.С., Кузьменко О.Ю., Момот Н.М., Нідзельська В.М., Теппер Л.М., Одарчук К.М., Рибак І.В., Кузьменко П.Б., Юрчишин Л.Т.);
- 6 учителів мають педагогічне звання «Вчитель-методист» (Андруховець П.М., Кузьменко О.Ю., Нідзельська В.М., Теппер Л.М., Кімлик Т.В.)
- 2 учителя мають звання «Старший вчитель» (Грекова О.С., Кузьменко П.Б.)
- 5 учителів мають відомчу відзнаку «Відмінник освіти України» (Паращенко Л.І., Нідзельська В.М., Демиденко Г.І., Кузьменко О.Ю., Кімлик Т.В.)
- 19 педпрацівників нагороджені грамотами МОН України, КМДА та Шевченківського районного управління освіти.

Чергову педагогічну атестацію у 2018-2019 н.р. пройшли 3 учителів, які отримали (Кадькаленко І.В., Юрчишин Л.Т.) та підтвердили (Одарчук К.М.) кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії».

Контингент учнів та якість навчання.

У 2018-2019 н.р. у ліцеї в 7-11 класах розпочали навчання **169 учнів**. Упродовж року відбувався рух учнів відповідно до чинних процедур. Завершили навчальний рік у 7-11 класах **166 учнів**. Усі учні навчалися на достатньому і високому рівні.

У 11-х класах завершили навчання 33 ліцеїсти, за результатами навчання **3 учнів нагороджені золотою медаллю** (Прокопчук Вероніка, Жур Михайло та Светлеющий Артем), **а 21 учень нагороджений Почесними грамотами** за особливі досягнення у вивченні окремих предметів.

Планування діяльності. Освітній процес у ліцеї проводиться згідно з Освітньою програмою ліцею, затвердженої в установленому порядку, розкладів занять, графіків роботи науково-предметних, художньо-естетичних гуртків, студій, спортивних секцій. Подовжений навчальний день роботи ліцею надає учням можливість відвідувати додаткові спецкурси, факультативи, предметні консультації, брати участь у різноманітних заходах, зокрема конкурсах науково-дослідних робіт МАН, предметних олімпіадах, профорієнтаційних тренінгах та семінарах.

2. Основні завдання і проблеми, над якими працював ліцей

За результатами аналізу роботи ліцею в попередні роки, враховуючи запити батьків як замовників освітніх послуг та орієнтуючись на тенденції розвитку освіти як в Україні, так і світі, педагогічний колектив визначив такі ключові пріоритети на 2018-2019 н.р.:

Пріоритет I. Висока якість освітнього процесу

Завдання:

• ***Якість учителя – якість навчання! Супровід і підтримка професійного розвитку вчителів***

- ***Стимулювання інновацій, учительського лідерства***
- ***Застосування різноманітних форм організації навчання та інструментів взаємодії (освітні технології, інструменти бізнес-освіти тощо)***

Якість навчально-виховного процесу безпосередньо залежить від якості роботи учителя. Адміністрація докладала зусиль для стимулювання саморозвитку і самореалізації кожного вчителя завдяки впровадженню внутрішнього конкурсу-огляду «Урок на 1000», участі вчителів у фахових заходах різних рівнів, організації корпоративного навчання та супроводу. Було продовжено реалізацію «Програми професійного розвитку вчителів ліцею» для особистісного зростання і підвищення компетентності працівників, зокрема щодо застосування ІКТ, розвитку емоційного інтелекту, формування культури лідерства та лідерських навичок тощо. Щотижня організовувалися відповідні навчально-методичні заходи, де аналізувалися світові освітні тенденції (технології розвитку ключових компетентностей, педагогіка партнерства, програми міжнародного оцінювання учнів – PISA), обговорювалися особливості нової форми атестації – сертифікації, здійснювалась профілактика професійного «вигорання» та підтримка молодих учителів тощо.

За цей навчальний рік було проведено 7 засідань Педагогічного клубу та 19 внутрішніх практичних семінарів і консультацій на актуальні освітні теми. 5 співробітників пройшли навчання під час міжнародних семінарів у Німеччині, Фінляндії, ОАЕ. 25 педагогічних працівників пройшли навчання основам візуального мислення та арт-скрайбінгу в школі артскрайбінгу Ігоря Заболотного. 22 педагоги пройшли навчання з основ ненасильницького спілкування, опанували навички розвитку емоційного інтелекту під час дводенного семінару з Мариною Востровою. 2 співробітники отримали сертифікати тренерів від проекту «Навчай навчати інших» від ГО «ПРОСТІР». 12 вчителів взяли участь в національних семінарах з розвитку професійної компетентності педагогів, зокрема EdNatureFest, EdUkrFest та EdLiderFest. Як зразок проектного навчання та партнерства між усіма учасниками освітнього процесу та для створення платформи нових ідей та інноваційних рішень в освітньому просторі ліцею 07-15 грудня 2018р. було проведено Освітній Хакатон-2018 «Партнерство задля успіху дитини»

Для поширення кращого педагогічного досвіду ліцею з використання ІКТ було вчителями ліцею було проведено 3 навчально-методичних відкритих семінари для освітян Шевченківського району та м. Києва загалом.

Пріоритет II. Якість навчальних досягнень ліцеїстів

Завдання:

- ***підвищення рівня навчальних досягнень учнів з усіх базових предметів до достатнього й високого рівня;***
- ***урізноманітнення форм організації навчання для індивідуалізації освітнього процесу та забезпечення особистісного розвитку ліцеїстів (гнучкий розклад, змішане й інтегроване навчання, «занурення», модульна система, «проектні дні» тощо)***
- ***використання компетентнісних завдань і міжпредметних навчальних проектів.***

З метою реалізації зазначених завдань у 2018-2019 н.р. було запроваджено моніторинг за станом викладання української мови, математики, історії України для підвищення якості знань учнів до достатнього та високого рівнів, англійської мови щодо забезпечення диференційованого особистісного підходу в процесі викладання та для посилення спроможності учнів до отримання міжнародних мовних сертифікатів Для урахування індивідуальних досягнень і потреб ліцеїстів було активізовано застосування блочної та модульної організації навчального процесу, зокрема в 11 класі.

Здійснювались аналітичні дослідження якості навчання кожного учня в ліцеї, зокрема через внутрішню ліцейську систему моніторингу і тестування, психолого-педагогічну діагностику та спостереження, що знаходило відображення в електронних щоденниках ліцеїстів.

Усі випускники успішно склали ЗНО з української мови та літератури, математики та історії України, англійської мови, фізики, географії, біології. Результати ДПА підтвердили достатній і високий рівень навчальних досягнень ліцеїстів.

Педагогічний колектив зосереджував свої зусилля в реалізації загальної ліцейської науково-методичної проблеми «Розвиток критичного мислення засобами проектної технології та використання ІКТ». Учителі створили низку тестових тренажерів у програмі My TestX, активно використовували можливості онлайн-ресурсів, зокрема Google forms, LeaningApp.org, ігрових технологій Kahoot тощо. В освітньому процесі активно використовуються методики інтегрованого та змішаного навчання. Учителі взаємодіють з учнями як рівноправні суб'єкти освітнього процесу за допомогою онлайн-освітніх ресурсів, що сприяє формуванню навичок самостійного учіння, проектної роботи та тайм-менеджменту.

Для посилення мотивації учнів до самостійної пізнавально-пошукової діяльності застосовувалися інтегровані навчальні проекти за вибором ліцеїстів. Один раз на тиждень («Проектна середа») учні різних класів могли працювати спільно над конкретним проектом, який їх цікавив, наприклад Event-management, 3D Моделювання, Ігропрактика тощо. Відповідно до принципу відкритості – перетворюємо на клас увесь світ, активно використовувався метод «занурення» в предметні й наукові сфери – проведення навчальних занять у наукових установах, музеях, обсерваторії й планетарії, зоопарку й ботанічному саду, виробництві тощо. Застосування різних форм активного та персоналізованого навчання знаходило відображення у відповідних наказах, рішеннях педагогічної ради, протоколах нарад при директорові тощо.

Система робота вчителів забезпечила належні навчальні досягнення ліцеїстів, їхню якісну участь у районних та міських предметних олімпіадах. На II (районному) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад учні отримали **17 призових місць**. Мустафін Михайло, учень 8-Б класу, став тричі-переможцем на III (міському) етапі Всеукраїнських учнівських олімпіад з історії та англійської мови (I місце), географії (III місце). 3 учні ліцею взяли участь у I (районному) етапі конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт Шевченківської районної філії Київського територіального відділення МАН України та стали переможцями в секціях з математики та біології.

Активізована участь ліцеїстів у міжнародних і Всеукраїнських предметних конкурсах, зокрема: з математики - «Кенгуру» (80 учасників), з англійської мови - «Гринвіч» (37 ліцеїстів), з українознавства - 27 ліцеїстів та ін. Учні ліцею брали активну участь у творчих заходах міжнародного, всеукраїнського, міського та районного рівнів.

Пріоритет III. Лідер – у кожному!

Завдання:

• створення психолого-педагогічних умов для розкриття потенціалу кожної дитини як лідера, свідомого самовизначення учнів у різних сферах діяльності, передусім управлінській

• розвиток емоційного інтелекту й критичного мислення, формування життєвих компетентностей та лідерства ліцеїстів

• плекання ліцеїстів як активних і відповідальних громадян

Для формування ключових компетентностей XXI ст., утвердження культури лідерства та активної життєвої позиції учнів у ліцеї створена, апробована та активно використовується освітня технологія «Загальна управлінська підготовка», яка ґрунтується на методології

системного та діяльнісного підходів, сучасних теоріях лідерства. У 2018-2019 н.р. проведено 8 проектно-аналітичних сесій, активно запроваджувалися різноманітні тренінги з розвитку компетентностей, проекти різного рівня, бізнес-стажування та взаємодія з успішними управлінцями і випускниками ліцею як ефективними фахівцями різних сфер діяльності.

Відчуття громадянства, причетності до сьогодення і відповідальності за майбутнє України притаманне ліцеїстам і знаходило вияв у низці їх активних дій, зокрема в організації і проведенні Всеукраїнського проекту з громадянської освіти і політичної просвіти для дітей і молоді «Менші 18 – Ми можемо більше!». Ліцеїсти організували моделюванні дитячих виборів до Верховної Ради України (жовтень 2018) та дитячих виборів Президента України (березень 2019). Вже вчетверте ліцей є ініціатором та організатором проведення Київського дитячо-юнацького форуму «Ми можемо більше!», участь у якому взяло майже 3000 активних школярів з різних міст України.

Ліцеїсти залюбки здійснюють волонтерську діяльність (турбуються про тих, хто захищає цілісність і мир у державі, опікуються дитячим будинком «Вишенька», відвідують онкохворих дітей в «Охматдиті», годують безхатків на Подолі, надають підтримку притулку для тварин тощо).

Ліцей є ініціатором і організатором міжнародної освітньої програми «Модель ООН» в Україні з 1998 р. За підтримки Представництва ООН в Україні та Міністерства закордонних справ проведено X ювілейну регіональну конференцію для старшокласників «Модель ООН. Київ-2019» на тему «Суверенітет. Партнерство. Розвиток» та VI регіональну конференцію «Модель ООН- Junior-2019», участь у яких взяли понад 300 школярів столиці.

Міжнародне партнерство ліцею реалізовано в багаторічних проектах шкільних обмінів з гімназією (м. Поремба, Польща) та Економічною школою (м. Мюнхен, Німеччина). Цього року ліцей відвідала делегація німецьких школярів та учителів, був реалізований українсько-німецький проект «Єдині у спільній Європі!». Щоліта ліцеїсти беруть участь в освітній програмі «Аполлон» клубу ЮНЕСКО в Греції та «Європа – наш спільний дім» у Польщі.

Пріоритет IV. Ліцей – школа партнерства

Завдання:

- ***Залученість батьків і випускників ліцею як партнерів у організації освітнього процесу***
- ***Проведення днів відкритих дверей, “КЛБ- сатр”, “Родинних субот” як форма постійної комунікації усіх зацікавлених***
- ***Розгортання діяльності Клубу Люблячих Батьків***

У 2018-2019 н.р. в ліцеї продовжено дієву співпрацю з батьківською громадою та випускниками. Відбулося 2 батьківських конференції, по 3 індивідуальних батьківських зустрічі в кожній паралелі, 7 засідань Клубу Люблячих Батьків та грудневий Освітній Хакатон «Партнерство задля успіху дитини».

За ініціативи Батьківської ради було організовано і проведено низку навчальних заходів, зокрема участь в проектно-аналітичних сесіях, сприяння в проходженні бізнес-стажування учнями 10-х класів, проведенні майстер-класів і тренінгів з учителями ліцею. Батьки долучилися до проведення благодійних акцій до Дня Святого Миколая та Масляної та акції на підтримку нужденним людям “Добро починається з тебе”. Завдяки батькам забезпечено організований осінній, зимовий і літній відпочинок ліцеїстів в Україні та за кордоном.

Вперше за ініціативи Клубу люблячих батьків спільно з Інститутом психології Університету «КРОК» організовано міський Фестиваль “Неідеальних батьків” (16.03.2019), участь у якому взяли понад 200 родин. За побажаннями батьків цей фестиваль є значним інформаційним й змістовим ресурсом, а отже, має стати щорічним.

За доброю традицією навчальний рік в ліцеї завершується великим Родинним фестивалем до дня народження ліцею “Розширюємо коло друзів!” (18.05.2019), де разом збирається вся ліцейська родина для підбиття підсумків, отримання відзнак, визначення перспектив та спільного проведення цікавого й веселого дозвілля.

Відкритість і прозорість життєдіяльності ліцею забезпечують наші інформаційні ресурси - сайт, який періодично оновлюється, а також сторінки ліцею в соціальних мережах Facebook, канал YouTube, де розміщуються фото та відеозвіти з основних подій ліцею.

Фінансово-господарська діяльність. Усі фінансові зобов’язання ліцею відповідно до фінансового плану, кошторису й контрактів з батьками виконано. Проведені планові ремонти й оновлення приміщень та їх оснащення, придбані нові меблі та комп’ютерна техніка. Встановлено відеоспостереження в коридорах ліцею, забезпечено канал для швидкісного бездротового доступу в Інтернет з усіх приміщень ліцею.

За рахунок ощадливого господарювання було забезпечено матеріальне стимулювання працівників і ліцеїстів. У несприятливих умовах інфляції вдалося утримати фінансову стабільність ліцею і не підвищувати оплату за освітні послуги впродовж навчального року.

Для забезпечення прозорості та посилення ефективності управління ліцеєм впроваджено як пілот сучасну електронну Систему управління школою та навчанням SMLS, яка в 2019-2020 н.р. стане основним джерелом інформації та комунікації ліцеїстів, батьків і ліцею.

Аналіз діяльності ліцею за 2018-2019 н.р. засвідчує, що педагогічний колектив успішно розв’язував поставлені завдання, отримав вагомі здобутки і загалом виконав заходи, передбачені Освітньою програмою ліцею.

Детальніше про всі аспекти ліцейського життя та здобутки педагогічного колективу розповідає **«Звіт про діяльність Київського ліцею бізнесу в 2018-2019 н.р.»** та **«Дайджест основних подій 2018-2019 н.р.»**.

**Паращенко Людмила Іванівна,
доктор наук з державного управління,
кандидат педагогічних наук, директор ліцею**